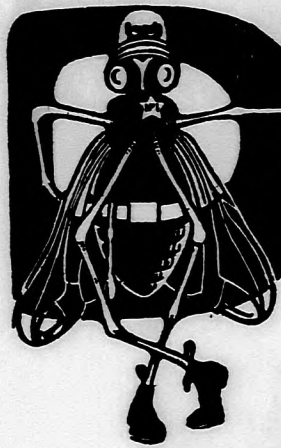

VOL. 21 ÉV.

NO. 20. SZÁM

DETROIT, MICH.

DONGÓ

1060-25 STREET
ÁRA EGY ÉVRE 3 BELTÉRI
LLÁR

A FALU ÁRVÁI

1923 okt. 15.

AZ ŐSÖK RITMUSA

Irta: TÓTH ÁRPÁD

*Ember vagyok, új élet, új utas,
Ki azt hiszi, friss titkokat kutat
S szűz ösvényt tör. Ám bennem csendesen
Ezernyi ősz mozgás jár vén utat.*

*Sok régi ritmus, sűrű és borús
Zajlás a test sötét mélyeiben,
Távol a fénytől s mégis biztosan,
Hibátlanul. S ősz híreket izen.*

*Apám és hetvenedik ükapám
Testében épp így élt ez idegen
Világ, mely régi gesztusok felé
Feszíti új és kényes idegem.*

*Mosolyognék egy boldog, új mosolyt,
De a szívem bibor öbleiből
— Sejt sejtnek adja, — csendesen remeg
Szememig a holt könnyek vödre föl.*

*Dacolnék új, szép daccal, ám kevély
Szájam körül már gyáva gödröt ás,
Szelid barázdát, halavány mosolyt
Valami ősi meghunyászkodás.*

*Jobbágyok, bus rabszolga-őseim,
Hát éltek még? Jaj, hány rossz éven át
Vonszolja még a csüggeteg utód
Sötét parancsok kőnök csapatát?*

*Vagy kába álom minden szabad ut,
És nem is lehet újat kezdeni?
S csak egy parancs van a földön örök:
Dolgozni s új rabszolgát nemzeni?*

*Én nem hiszem. Van kicsi gyermekem
Énnékem is! Hátha az ősi sejt
Öbenne tisztul dus öröme és
Minden homályos, vén but elfelejt!*

*Óh, hátha jó a tiszták s boldogok
Szűz birodalma, a szebb, új világ,
S dallá dobognak a szivekben a
Bus, fáradt ritmusok, a holt apák! . . .*

Vegyes hírek

Knoxville-ben egy rab megszökött 25 évi raboskodás után a börtönből és 25 dollárt tűztek ki a fejére. A saját testvére jelentette fel, hogy megkapja a jutalmat. Hja, a pénz beszél, a többi ugat.

A magyar kölesön ellen a kis-antant tagjainak nincs ellenvetésük, ha az ő adósságaikból ugyanannyit elengednek, mint a mennyit Magyarország kap kölcsön. A kis-antant a magyar közmondással tart, amely szerint "szemérmes koldusnak üres a tarisznyája."

A török csapatok október 6-án négy évi távollét után ünnepélyesen bevonultak Konstantinápolyba és pedig azért október 6-án, mert emlékeztetésképp akarták tenni azt a napot, amiről a derék magyarok immár hálással megfelleledkeztek.

Michigan állam Bay City nevű városában él egy 93 éves rongyszédő, akinek harminchárom gyerekke van és az öreg még mindig rázza a rongyot, hogy ő dolgozni akar. Hát nincsenek boldog emberek a világon?!

Apponyi Albert gróf tiszteletére ugyancsak rendezgetik a banketteket és nagy számban jelentkeznek grófi kezelésre "közéleti nagyságaink", akik egyébként szerényen meghuzódnak, akárcsak bokor tövében az ibolyácska.

A magyar nemzetgyűlést újból elnapolták. No, nem nagy kár érte, mert a magyar nemzetgyűlés mindent csinál, csak éppen a nemzet érdekeivel nem törődik.

A görögök már megint zavarnak; a királpártiak megmozdultak és izgatják a kedélyeket. Igazuk van, mert ha egyebük nincs, legalább királyuk legyen.

A világhírű Rotschild-ház feje öngyilkosságot követett el a napokban. Az volt a bogara, hogy a világ minden tájáról bolhákat gyűjtött és azokat tanulmányozta. Bizonyára így jött rá, hogy fakóvát sem ér ez a bolhás élet.

VIDÉKI KRÓNIKA

RODÁN az egyik miszter ordert szedett egy tehenre, amit a jövő szombaton vágnak le. Hát akadt is order bőven és a miszter előre örült a nagy haszonnak. Be is szedett egy kicsit a vigasztalóból és kiadta a leányának a parancsot, hogy zárja be a tehenet a karámba. A kislány azonban véletlenségből a más tehenét hajtotta és zárta be a karámba. A miszter este nekigyürkőzött és elhajtotta a tehenet a vágóhidra, de persze a sötétben ő se vette észre, hogy a más tehenét hajtja. Mikor azután levágták a tehenet, volt másnap nagy felfordulás és a miszter alaposan ráfizetett az üzletre. Azóta Rodán szólásmondássá lett, hogy "kinek a tehenét vágják le a jövő szombaton"?

Wilbur-on két bodi kikapta a "sztétmentjét", de mivelhogy elfogyott a pénzük és pedig nehéz volt várni pénz nélkül, az egyik bodi kijelentette, hogy fizetne egy kvárt mérget valakinek, ha pénzt keritene a "sztétmentjére". Az egyik öreg bodi vállalkozott a műveletre, merthogy ő már régen ott dolgozik, hát beváltja a "sztétmentet" Hooversvillen, de előbb meg kell inni a mérget. Meg is itták, azután pedig fogadtak egy "otomobilt" és utnak indultak. Mikor az erdőbe értek, az öreg bodi megálljt parancsolt a "sófernek" és bement a sűrűbe. Mikor azután beértek Hooversvillen az "offiszra", az

öreg bodi benyult a zsebébe és büszkén kivágta, hogy "hir ju stétment". Akkor sült ki, hogy egy boltból való reskontót nyujtogatott a "sztétment" helyett. Nagyot nézett a bodi, de azután eszébe jutott, hogy alighanem az erdőben maradt a "stétment". Vissza is indultak a keresésére, de közben nagy bánatukban bértértek egy házba és alaposan megnezegették a pohár fenekét. Így azután nem mertek kíséző nélkül hazaindulni s egy bodi vállalkozott a kísérésre. Utközben egy nagy fa akadt eléjük és a kíséző bodi azt mondta, hogy ő felmászik a fára, mert sárgarigót hallott rajta fütyülni. Fel is mászott volna, de fele utból leesett és mozdulatlanul maradt a földön. A többi bodik megijedtek, hogy meghalt és otthagyták. Nagynehezen hazakerültek és rájuk jött a bagózás, de bagót nem találtak sehol, így azután az egyik alvó bodi harisnyáját szedték szét és azt rágták veszettül. Másnap a bodi rájött a dologra és követelte a strimfli árát. Sőhajtozva mondta a kárvallott bodi, hogy a szegény embert még az ág is huzza; nem elég, hogy elveszett a "sztétment", de még harisnyát is kell venni másnak.

Daytonban két bodi nagyon jó barátságban él egymással, de nem is esoda, merthogy együtt jöttek ki az óhazából. A minapában elmentek látogatóba egy harmadik

bodihoz, akiről tudták, hogy van egy kis ködmönleve. Hát volt is egy kvartra való és ezt hamarosan az ing alá szedték a bodik, de akkor még többet kívántak és szétnéztek a járásban, hol kerülne egy kis korpale. Két helyen is voltak, de sikertelenül, a harmadik helyen kaptak volna, de a miszter azt mondta, hogy becsipett embereknek nem adhat. Az egyik bodi ezért dühös lett és elkezdte hajjigálni a pool-asztalon a golyókat, mintha csak az asztal kuglizó lett volna. Odaszólt neki a másik bodi, hogy a pool-asztal nem kuglizó, de ha kuglizni akar, hát menjen vele hátra a kuglizóba és ott eldől, hogy ki a legény. A kihívástól megijedt a golyózó bodi és úgy ellépett, mintha ott se lett volna. Azóta nem tanácsos előtte a golyózást említeni.

KARÁCSONYI AJÁNDÉKUL

legalalmasabb az amerikai magyarokról irt

VAS ANDRÁS

című gyönyörű könyv, amelynek szerzője **KEMÉNY GYÖRGY**, az öreg Dongó.

Küldjőa belőle az óhazába, hogy ott is olvassanak a mi küzdelmeinkről.

Vegyen belőle magának is, hogy örökös emléke legyen.

A könyv ára csinos kötésben

2 DOLLÁR

Remek diszkötésben a szerző sajátkezű aláírásával

5 DOLLÁR

Megrendelhető ezen a címen:

DONGÓ

1060 — 25th St., Detroit, Mich.

DR. L. H. HERBERT
volt ezredorvos

8005 W. JEFFERSON AVENUE,
Detroit, Mich.

Kármentő

IRTA: MÓRICZ ZSIGMOND.

LESZÁLLOTTAM a kocsiról Cibakházán s bementem a kocsmába, a mely öregnek, régi világbelinek látszott a falu közepén: a régi népélet nyomait kerestem, itt talán még látok "kármentőt".

Egyszerű uriember egyedül álldogált odabent a pléhvel borított bár-asztal mellett.

— Tetszik?

— Nézze kérem, hát már sehol sincs kármentő a kocsmákban?

Rámnéz, a szemében valami furesáló kis kíváncsiság.

— Kármentő... — összefonja a két karját s hátra támaszkodik. — Bizony, már nem igen tudok kármentőt sehol a környéken, még a pusztai csárdákban sem.

Kármentőnek hívták azt a régi kocsmái rekeszt, mely lécből volt építve a kocsmá egyik sarkában, ahova a csapáros bemenekülhetett üvegeivel, ha verekedés volt a vendégei közt. Magára húzta az ajtót s nyugodtan nézte, hogy a társaság hogy delektálja magát a maga módja szerint ólmosbotokkal.

— Itt is volt ezelőtt, én bontattam le valami tizenkét-tizenöt eszendővel ezelőtt, — szólt csöndesen a vendéglős.

Mintha az özönvíz felé nézne vissza a múltba, egy elmúlt világ régi szivárványos emlékét keresve.

— Persze, — mondom, — ma már nem kell kármentő, ma már nem verekednek a kocsmákban.

— De igen, kérem.

— Verekednek?

— Hogyne, múlt hónapban is agyonütöttek itt egy embert.

Rábámulok, nyugodt flegmájára;

mint a világ legtermészetesebb dolgát mondja, sőt mintha ezt jobban reklamálná, a falusi verekedés-elvét, mint a divatjamult kármentőt.

— És hogy? Ólmos botokkal?

— Nem, sörös üvegekkel.

Ugy kell kivallatni belőle, nem mint ha tagadná vagy titkolná, de az alföldi nyugalom nem akar foszlani, semmi sem sietős, minden természetes.

— Vetélkedés? ellenségek?

— Valószínűleg.

— Hát nem derült ki a vizsgálatnál? Nem is volt nyomozás?

— Ugy történt, hogy mikor kiment borosan a legény az ajtón, néhány másikk ott várta s ahogy kilépett, agyonverték.

— Nem fogták el őket?

— Hát ők azt mondták, hogy nem ezt akarták ők agyonverni... tévedés volt.

— Pardon, tévedtem?

A kocsmáros nem mosolyodik el. Egész lényéből látszott, hogy nem nagy dolog ez, nem érdemes magát izgatni miatta.

Bizony engem izgatott s ahogy kimentem az utcára, még mielőtt beszálltam volna a kocsiba, már elmondtam az egész párbeszédet a kocsiiban ülőknek. Természetesen a hangsúly azon volt, hogy milyen ólmos az emberélet.

A kocsis, csöndes, komoly alföldi magyar, visszafordul s beleszólt:

— Itt ma egy kerülő agyonvert egy embert.

Általános megdöbbenés.

— Most, mikor parancsolni tetszett, hogy fogjak, akkor jött be a határbul, hogy a csendőröknek feladja magát.

— Mért, hogy történt? — kérdi mindenki feléje hajolva, ijedt szemmel.

— Kint volt, azt mondja, a határon és osztán hallja, hogy egy uti csavargó egy olyan tizenkétesztendő kis lányt meg akart fogni. De a meg beszaladt a rozsvetésbe és visitott ahogy birt. Ő meg jött a botjával keresztül a vetésen, utána a sikótásra, az ember meg elkezdett szaladni, ő meg utána s agyonverte, széjjel verte a fejét.

Egész csodálatos volt ez az előadás. E néhány mondatban keresztül zajlott rajta az érzelmek egész fokozata, a legtökéletesebb nyugalomból, amit egy, már lelkében lezárt, elintéztet esemény adott meg, maga az előadás újra felverte az izgalmat, a gyerekként való félelmet, a gazeselekvő elleni dühöt, s benne volt végül a kerülő helyes és férfias eljárásának méltatása s a világesemény e befejeződésének helyeslése s elismerése...

Befejezte a maga összes ítéletét e néhány szóval. Semmi hozzá tenni valója nem volt többé.

— No de hát az embert kellett volna neki behozni s csendőrkézre adni, — mondja ügyvédbarátunk a kocsiiban ülve.

A kocsis hallgat; nem akar az urakkal pörölni, de annyit mégis:

— Már kérem: vagy megtette az az uti betyár máskor is, vagy nem tette meg; de ha nem tette is még meg máskor: ha agyon nem verik, maj megtette volna ezután többször!...

Tehát az ő felfogása s ítélete szerint itt más orvosság az emberiség részéről nincs, csak a nagy görbefejeű esőszbot, amellyel agyon kell verni az emberi bikát, aki nem ismeri szenvedélye határát.

Nincs más semmi. S ez a legegyszerűbb is. Vége van minden lehetőségnek; nem fenyeget többet baj s veszelem: s ilyen ólmos áron. Egy emberélet az egész. Pláne egy hitvány ember élete.

De azért a mélyén mégis az volt az ítéletének alapja, hogy maga az emberélet valami hallatlanul jelentéktelen dolog. Mintha egy pókot elmázo a falon, csak mert utjába van a szemének: annyira nem ver fel benne semmi reflexiót egy embernek az élete elszakadása.

Honnan van a földművesben ez a világnyugalmi érzés az emberöléssel szemben?

Honnan?... Hát hiszen a legnagyobb iskola, amit a föld embere a világtörténelemben nyert: a háborúk iskolája. Ez a kocsis hét esztendeig volt katona; az összes frontokon; mint a hernyóhalom az ujjá közt, tavaszi hernyózáskor, úgy pukkant, facsarodott vérsárba az embereknek tömege, egész hossza idő alatt, körülötte.

Egy emberélet?... Mi volt az akkor, mikor a tábornokok keveselték a "Verlust-listát", mert nem lehetett a veszteséggel igazolni az eredménytelenséget?

A béke s a háboru pontosan ellentétes eredőket mutatnak: a béke vonalát a háboru éppen úgy zavarja, mint a hadviselését is zavarta a békében elpuhitott lelkek gyávasága.

Egy huszárezredes mondta nekem Volhyniában:

— Azt kívánjuk, hogy mind orosz-lánok legyenek... s ti a békében mind báránynak neveltétek őket.

S most ismét a béke idillikus csöndjében, minket zavar a nyugvó orosz-lánok e vadbölesességű dörmögése a Kármentő körül.

“Samu” ünnepel

K. Nénik és Bácsik! Nagy ünnepem van, merthogy hat éves lettem. Halloween napján születtem, mikor az édesapám a konvención volt Pittsburgban, no de meg is látszik rajtam. Az iskolával már egészen rendben vagyok és úgy megyek oda minden reggel, akár csak egy veterán. Igaz, hogy nem szeretem a sok ülést, de hát mindenhez hozzá lehet szokni lassankint, mert azt mondják, hogy az egyszeri cigány az akasztófához is hozzászokott. A tanítónő nagyon meg van velem elégedve, mert úgy írok, akár csak a vizfolyás. Otthon azonban most sincsenek velem megelégedve. Mikor nem mentem az iskolába, akkor az volt a baj, most pedig hogy az iskolába járok, az lett a veszedelem, még pedig csak azért, mert teleirtam az egyik hálószoba falát, amit nemrég papiroztak. De hát a papiros arra való, hogy irjanak rá. Az én iráscm legalább megmarad a szoba falán és fizetni kell majd érte a papirozónak, de az édesapám írása csak úgy füstbe megy és nem igen fizetnek érte. Hát már én csak továbbra is a falnál maradok és nem csinálck majd ujságot, mert nem akarom tönkretenni az én familiámat. Nemso-kára majd a néniknek és bácsiknak is írok levelet, hogy meglássák, milyen diák lett belőlem.

Magyar férfi! Magyar nő! Magyar ifju!

Te, aki távol szülőföldedtől, nehéz verejtékkal keresed a mindennapi kenyeret, gondolsz-e arra, hogy itt künn a dollárért folyó erős küzdelem, a pihenés nélküli folytonos munka és gond gyorsabban megőröl. Gondolsz-e arra, hogy a betegség és halál könnyebben hozzád fér, ha tested-lelked el van esigázva. Mi lesz akkor, ha a betegség, vagy éppen a halál csakugyan utólér és nem gondoskodik magadról és családjáról? Amíg bírod a munkát és van kereseted, van barátod is. De ha bajba jutsz, hiába vársz segítséget másoktól. Magadnak kell gondoskodnod magadról!

A mód megvan rá. Biztosítsd magad! Minél korábban megteszed, annál kevesebbe kerül, de jobb későn, mint soha

Biztosíthatod magad biztosító társaságoknál, vagy egyleteknél. A biztosító társaságok osztalékot fizetnek a részvényeseknek s így több fizetséget kívánnak; meg aztán nem érted jól a nyelvüket se s ha bajod van, mégis a honfitársadhoz kell fordulnod. Marad tehát az egylet. De egylet is sok van. Több, mint kellene. Van olyan, amelyiknek 50, 1000, 500, 5000, sőt 20,000 tagja is van, akáresak az államok, kisebbek és nagyobbak, például mint Szerbia vagy az Egyesült Államok. Az azután a Te dolgod, hogy melyikben bizol meg jobban.

A Verhovay Segély Egyletnek 22,000 tagja van s a legnagyobb magyar egylet.

Ha többet akarsz tudni róla, kérdezd meg akármelyik tagot, vagy fordulj közvetlenül a központoz

Verhovay Segély Egylet

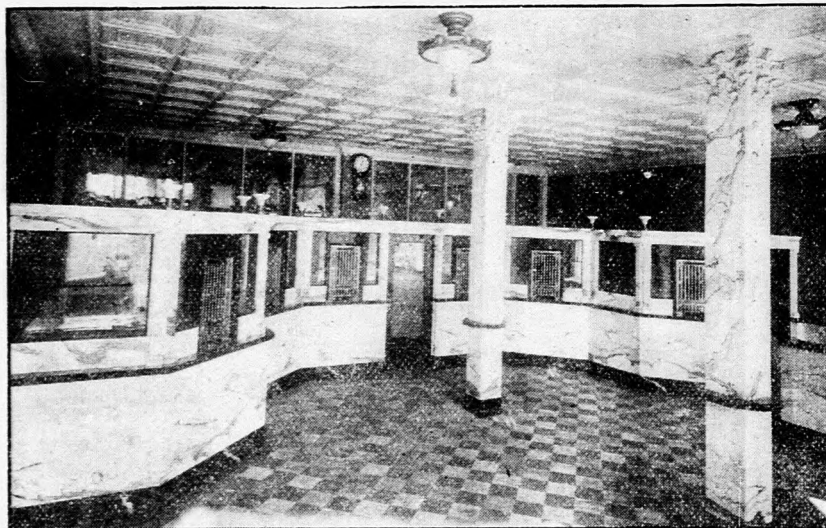
HAZLETON, PA.

Szívélyes üdvözet Honfitársainknak

azon alkalomból, hogy közel 34 év óta fennálló irodánkat a modern kor igényeinek megfelelő helyiségbe költöztettük. Nem a személyes hiúság vezetett minket arra, midőn ezt tettük, hanem a hála és kötelesség azon pártolásért, melyben ÖNÖK részesítenek.

A miénk ezen fényes helyiség, lényegileg azonban az ÖNÖK rendelkezésére áll összes személyzetünkkel, kik kellő tudással, szakértelemmel, gyorsasággal udvariasan intézik el mint eddig, 34 év óta, úgy most is teljes bizalommal

lépjenek be ezen márványfalak közé, ezek ujak, mi azonban valamennyien a régi tanácsadó barátai vagyunk és biztosítjuk ÖNÖKET, hogy továbbra is teljes megelégedésüket fogják kiváltani.

ALANT FELSOROLT OSZTÁLYAINK KÜLÖN-KÜLÖN ERŐVEL RENDELKEZNEK HÁZAK, ÜZLETEK, TELKEK, FARMOK VÉTELE, ELADÁSA ÉS CSERÉLÉSE. — EREDETI HAJÓJEGYEK BÁRMELY VONALRA TÖRVÉNYES ÁRON. — PÉNZKÜLDÉS A VILÁG BÁRMELY RÉSZÉBE GYORSAN, PONTOSAN ÉS BIZTOSAN. — TÁVIRATI ÉS DOLLÁR ÁTUTALÁS. — HÁZ, BUTOR, KIRAKAT-ÜVEG-, ÜZLETI BERENDEZÉS ÉS AUTOMOBIL BIZTOSÍTÁS.

Kihozatal az ÓHAZÁBÓL

HAZAI ÉS AMERIKAI ÜGYEK SZAKSZERŰ ELINTÉZÉSE.

HIVATALOS ÓRÁK: Reggel 9-től este 8-ig.

Szerdán és vasárnap d. e. 9-től déli 12 óráig.

Honfitársainknak mindenkor rendelkezésére készen, köszönve és kérve további bizalmukat vagyunk hazafias üdvözlettel:

Weizer János és Fiai

Telefon:
Cedar 283

8937—39 Buckeye Road, Cleveland, Ohio

Telefon:
Cedar 283

Konvenciós utóhangok

ELMULTAK a magyar konvenciók és egyelőre nagy hallgatás van a magyar berkekben. Az a kérdés, hogy ez a hallgatás beleegyezést jelent-e, vagy inkább a kitörni készülő vihart megelőző csend nyomja földre a magyar lelkeket?

Ugy a ligonieri, mint a pittsburghi konvención olyan határozatokat hoztak, amelyek nem igen fognak tetszeni azoknak, akik évtizedek óta hozzászórtak a nálunk annyira divatos lett csatakiáltáshoz: "Maradjon a régi"!

Az idő halad, változnak a viszonyok lamikor ökrös szekeren haladt a világ, ma pedig repülőgépen szárnyal és akik most is az ökrös szekérhez ragaszkodnak, azok magukra maradnak a kátyuban.

A konvenciókon résztvevett kiküldöttek igyekeztek a tőlük telhető legjobbat határozni a tagok érdekében. Hogy tökéleteset nem alkottak, az csak természetes, mert hiszen semmi se tökéletes ezen a világon. A kérdés csak az, hogy megtették-e azt, amire az Idő ujsza figyelmeztette őket.

Az amerikai magyar egyesületek egy negyedszázadnál tovább botorkáltak gyerek-cipőkben és ezektől a szűk cipőktől meg kellett egyszer szabadulniuk, mert másként tönkrement volna az egész szervezet. Bajos volna megmondani, hogy miként megy majd a járás az emberre szabott rámás csizmákban, de annyi bizonyos, hogy vagy hozzá kell szoknunk a csizmákhoz, vagy pedig meztláb kell járnunk.

Általános volt a meggyőződés, hogy ezek voltak az utolsó "nagy konvenciók". Hát ezt se lehet olyan nagyon biztosan kimondani, mert a jó öreg Homérosz szerint "a jövő az istenek térdein nyugszik" és ki tudná megmondani, hogy mi nyugszik az istenek térdein?!

Sokan úgy vélekedtek, hogy kár volt abbahagyni a konvenciók előtt régen szokásos ismerkedési vacsorákat. És igazuk is van, mert az ismerkedési vacsorákon egybegyűltek hangosabb része már az ilyen vacsorákon kiadta a fölösleges gőzt és nyugodtabb lett a konvención. No, meg azután össze is melegedtek az emberek, véleményt váltottak és nem kellett azután három-négy nap ahhoz, hogy rendesen megolajozódjék a konvenció tengelye.

Az "utolsó konvenciók" mindazonáltal nagyon érdekesek voltak. A régen túlekedő és marakodó, az egymás veséjébe járó magyarokat mintha megrogasztotta volna a magyar nemzetre zudult nyomorúság. Hangosak voltak még egyes emberek, de a lelkekben már gyulni kezdett a megbékülés és megbocsátás szalonna-piritó tüze.

A pittsburghi konvención például kardcsörtető, régi ellenfelek kerülköztek össze nagy számban. Össze is csapódtak néha a szabályok, de már csak inkább a lapos vágás járta, a vérző sebek vágására nem vágytak a lelkek. Meg is békültek lassankint és a konvenció a megbocsátás jegyében zárult. A régi rovást simára vágták és a felesleges fátylát borították mindazon sebekre, amiket eddigél minden egyes konvención véresre piszkáltak.

A nagy megbocsátás jegyében a magyar árvákra szeretettel gondoltak mindkét konvención. A magyar szív nem tagadta meg magát, sőt a pittsburghi konvención olyan hangok is hallatszottak, amelyek az elárvult magyar irás támogatását célozták. Hát ez is magyar, ez is emberséges gondolat, mert ha az amerikai magyarság nem támogatja a halódó magyar irodalmat, akkor meghal a magyar irodalom és vele a magyar nemzet. Móríc Zsigmond egy szomoruan jellemző irásában azt írja, hogy a 60 ezer lakosu Hódmezővásárhelyen egyetlen könyvet se vet-

tek. Vegyen tehát a jobb viszonyok között élő amerikai magyarság, mert ahol könyvet nem olvasnak, ott könyvet nem is irnak.

A konvenciók megválasztották a vezetőséget. Mindenütt arra igyekeztek, hogy a lehető legjobb, legalkalmasabb vezetőket állítsák az egyesületek élére. A tagok tehát hagyjanak fel a régi, szerencsétlen szokással, amelynek az volt a legkedvesebb foglalkozása, hogy kéjes gyönyörrel keresztre ítélte az egyesületek vezetőségét ahelyett, hogy segítette volna azokat az összességért vállalt munka elvégzésében. Vessünk vállat vállhoz és akkor hamarabb kiközzentjük a szekeret a kátyuból.

Egyebekben pedig mindazok, akik imádkozni szoktak, foglalják imádságukba ezt az óhajtatást: "Magyar egyesületek egyesülése jöjjön el a te országod". De ne csak imádkozzanak, hanem dolgozzanak is ezért a nagy célért!

KIVÁNCSIÁK VAGYUNK

arra, hogy egyes hátralékosok meddig lesznek még szivesek potyán olvasgatni a Dongót?!

MAGYAROM!

Ha Pittsburgh-ban jársz, keresd fel a

ROSS HOTEL-T,

amelynek tulajdonosa

HOLLÓSSY JÁNOS

Étkezés és szobák kaphatók.
509 ROSS ST., PITTSBURGH, PA.

HALÁL ELLEN

NINCS ORVOSSÁG — MONDJA A RÉGI PÉLDABESZÉD.

Amelyik clevelandi magyar háznál a Halál kopogtatott, jusson eszükbe

The Jakab Co.

magyar temetésrendező és balsamozó intézete, amely a legjobban berendezett a városban.

Betegszállító kocsik állanak rendelkezésre. — Lakodalmakra és keresztelőkire a legjobb gépkocsikat tartja.

8923 BUCKEYE ROAD,
CLEVELAND, OHIO.

MINDKÉT TELEFON.

DONGÓ

Megjelenik havonta kétszer
Szerkesztő: KEMÉNY GYÖRGY
Rajzoló: KEMÉNY JÁNOS

ELŐFIZETÉSI AR:

Amerikában egy évre.....	\$3.00
4 hónapra	\$1.00
8 hónapra	\$2.00
Magyarországra egy évre.....	\$3.50

A DONGÓ CIME:
1060—25th Street, Detroit, Mich.

DONGÓ

HUNGARIAN COMIC PAPER
PUBLISHED SEMI-MONTHLY
Editor: GEORGE KEMENY

Entered as second-class matter July 15th, 1916 at the Post Office at Detroit, Mich., under the Act, of March 3, 1897.

Vigyázó János

LEZAJLOTTAK a magyar konvenciók, amikről tudósításokat hoztak az amerikai magyar lapok, már tudniillik kiki a maga módja szerint, de a konvenciók után a legtöbb ujságban nagy a hallgatás. A "fenc"-en ülnek a kis hamisak, az ügyeskék, akik előbb ki akarják várni azt, hogy mit is fognak majd kiváltani az amerikai magyarságból a konvenciók intézkedések és ők majd akkor ott dudálnak, ahol nagyobb és lármásabb a tömeg. Se jót, se rosszat nem mondanak egyelőre, mert hátha megorrol reájuk egy pár előfizető és

akkor vége lesz a világnak. Hajdanában négyfelé szokták vágni az olyan magyarokat, akik se jobbra, se balra nem fordultak, de manapság a "hallgatni arany" jelszó járja és a borkorban szépen megbuvók szedik le az amerikai magyar köcsögökről a tejfelt.

Európából jelentik, hogy az amerikai magyarság által hazaküldött "szeretetesomagok" szerencsésen megérkeztek a tulsó oldalra és rövidesen a címzettek kezeiben lesznek. Hát ez minden bizonytal megvigasztalja azokat, akik valamieskét küldöttek szeretiknek. Ugyanakkor újabb kéréssel fordulnak az amerikai magyarokhoz. A kérelmező Széchenyi Gladys grófnő, aki a tél közeledtével a nélkülöző magyar gyerekek számára kér valamieskét az amerikai magyaroktól. Bizonyára sokan lesznek, akik azt mondják, hogy kérnek, mindig csak kérnek. Hát bizony sokszor kérnek, de az amerikai magyarok még sem adtak eleget. A panaszkodók közül sokan minden szemrezenés nélkül lefizetik az egy-két dollárokat holmi selejtes csepürágásért, de a két sor foguk összevacog akkor, ha jótékony célra kell adniok néhány centet. Pedig sokkalta jobb adni, mint kérni.

Inkább talán a gyakori kijárássok ellen tiltakoznának már egyszer az amerikai magyarok, akiknek állandóan művészetet ígérnek, de legtöbbször még a csepürágásnál is ócskábbak ezek a "művészi" produkciók. Nem is olyan nagyon régen végigjárta a magyar

telepeket egy feldicsért "művész" ur, akiről még a legegyszerűbb ember is megállapította, hogy a repedt fazéknak is jobb hangja van, mint a "művész" urnak; fenyegetőztek is az áldozatok, hogy ha még egyszer erre a tájékra kerül, akkor így meg úgy lesz. És mikor újra idekerült, hát megint csak letejeltek a jámbor magyarkák, mert bebeszélték nekik a dicséretes irások, hogy azóta megacélozták a művész ur torkát. És a "művész" urnak megint viszik a jó dollárokat a jó magyarkák, akiknek eszükbe se jut, hogy egyszer igazán művészetet követeljenek azokért a magas belépti díjakért, amiket kívágnak a zsebükből.

A Dempsey-Firpo öklözés után újabb érvágásokról gondoskodtak itt az élelmeselek. A világbajnokságért versenyző baseball-játéknál közel másfélmillió dollár folyt be az ügyesekhez belépti-díjak címén, míg a Papyrus-Zev versenyfutásnál két-három percig tartó látványosságért félmillió dollárt tejtelt le a nagyközönség. Cirkuszra tehát telik bőven, de ha arról beszélnek, hogy fel kell emelni a tanítók fizetését, akkor minden vonalon nagy az ordítás az újabb terhek ellen; mert a lóanyagot nemesíteni kell, de az emberek maradhatnak továbbra is szamarak.

Ez idén is volt október hatodika, de bizony nem valami nagy mozgolódás volt a magyarok között. Talántán úgy gondolkoznak a magyarok, hogy Arad a románoké lett, ünnepeljék

tehát az október hatodikát a románok. Meg aztán ki is törödnék az aradi vértanukkal most, amikor már nem is érdemes teli torokkal dörögni az átkos osztrák ellen. "Uj idöket élünk, uj esillagok járnak", de azért halottak napján mégis csak elsirathatnók ezeket a mostani félholt életet.

KVÁRTA PALI
SZÁRAZ SZALONOS UR A BÁRNAL

Aszongyák, hogy minden jó, ha a vége jó. Hát így vagyunk a szárazsággal is, mert a nagy szárazság végén jobban harangozik a regiszter, mint valaha.

Begyün hozzám az egyik bodi oszt aszongya, hogy adjak neki egy rövidet meg egy sert, de irjam fel, mert nincs pénze. Mondok, írja a görös. Hitelbe csak ujságot adnak, de nem testi italt. Ma csak a regiszter beszél.

Aszongyák a törvényen, hogy nem fizettem elég jövedelmi adót. Hát van nekem jövedelmem ebbe a kutya száraz világba? Hogy tizenkét házam van, hát az micso-da?! Másnak több is van Én is többet érdemelnék, oszt nincs Hát van itt igazság?!

KONVENCIÓS KISZÓLÁSOK

A gyűlést vita alá bocsátom. Most már száz százalékos percent vagyunk.

A delegátusoknak nem ajánlom a szülési segélyt.

DISZELŐADÁS

A NÉLKÜLÖZŐ MAGYAROK SEGÍTÉSÉRE

A new yorki Manhattan Opera House-ban nagy diszelőadás lesz 1923 november 11-én, vasárnap este. A diszelőadást a New Yorki Amerikai Magyar Kereskedelmi Kamara védnöksége alatt S. Jay Kaufman, az Evening Telegram kiváló munkatársa rendezi annak az amerikai bizottságnak nevében, amely a magyarországi nyomorgók segítését tűzte ki céljául. A diszelőadáson a legnevesebb amerikai művésznők és művészek fognak közreműködni, számszerint 44-en.

Erre a diszelőadásra felhívjuk a Dongó olvasóinak figyelmét. Aki csak teheti, menjen el erre a csodálatosnak ígérkező diszelőadásra, ahol igazi műélvezetben lesz része s azonkívül hozzájárul a magyarországi nyomor enyhítéséhez. Felülfizetéseket köszönettel fogadnak s a diszelőadás jövedelmét egy erre választott amerikai bizottság utalja át rendeltetési helyére.

Hasznos könyv

Az Americanization Committee of Detroit közli azon magyarokkal, kik tudni óhajtják, milyen annak az országnak alkotmánya, törvényei és történelme, amelyben élnek, hogy egy nemrég megjelent kézikönyvből mindent megtudhatnak, ami hasznukra válhat ugy az esti iskolákban, mint a polgárlevél megszerzésénél. — Ezen kézikönyv címe: Manual of American Citizenship (A polgárosodás kézi könyve.) E könyvet maga a polgárosító bizottság szerkesztette és így felüli azon kérdéseket, amelyek a leggyakoribbak a vizsgákon. — Azonkívül mindenki betekintést szerezhet az Egyesült Államok törvényeibe, megismerheti azt az államot, amelyben él és jogokat gyakorol.

A könyv ára csak 25 cent. És a könyvet meg lehet rendelni úgy, hogy 25 centet beküldenek ezen címre: Detroit Board of Commerce Building, Corner Lafayette and Wayne St., vagy pedig az esti iskolák vezetőinél.

STATEMENT OF THE OWNERSHIP, MANAGEMENT, CIRCULATION, ETC., REQUIRED BY THE ACT OF CONGRESS OF AUG. 24, 1912,

Of Dongo, published semi-monthly at Detroit, Michigan for October, 1923.

Before me, a Notary Public in and for the State and county aforesaid, personally appeared George Kemeny, who, having been duly sworn according to law, deposes and says that he is the Publisher of the Dongo and that the following is, to the best of his knowledge and belief, a true statement of the ownership, management, etc., of the aforesaid publication for the date shown in the above caption, required by the Act of August 24, 1912, embodied in section 443, Postal Laws and Regulations, to wit:

STATE OF MICHIGAN, ss.
COUNTY OF WAYNE.

1. That the names and addresses of the publisher, editor, managing editor, and business managers are:
Publisher: George Kemeny, 1060 25th St.
Editor: George Kemeny, 1060 25th St.
Managing Editor: None.

Business Manager: George Kemeny, 1060 25th St.

2. That the owner is: George Kemeny, 1060 25th street.

3. That the known bondholders, mortgagees, and other security holders owning or holding 1 per cent or more of total amount of bonds, mortgages, or other securities are: None.

4. That the two paragraphs next above, giving the names of the owners, stockholders, and security holders, if any, contain not only the list of stockholders and security holders as they appear upon the books of the company but also, in cases where the stockholder or security holder appears upon the books of the company as trustee or in any other fiduciary relation, the name of the person or corporation for whom such trustee is acting, is given; also that the said two paragraphs contain statements embracing affiant's full knowledge and belief as to the circumstances and conditions under which stockholders and security holders who do not appear upon the books of the company as trustees, hold stock and securities in a capacity other than that of a bona fide owner; and that this affiant has no reason to believe that any other person, association, or corporation has any interest direct or indirect in the said stock, bonds, or other securities than as so stated by him.

GEORGE KEMENY,
Publisher and Owner.

Sworn to and subscribed before me this 24th day of October, 1923.

SUSSAN M. PAPP, Notary Public.
(My commission expires Feb. 6, 1925.)

SZIVES TUDOMÁSUL

SHARON-BAN (Pa.) és környékén Kuti Tamás honfitársunk vállalta el a Dongó beteglátogatását. Ajánljuk őt a magyarság jóindulatába.

Szivar-nagykereskedés

Mindenféle szivar, dohány és cigaretta nagybani áron kapható

Veress József

dohány- és szivar-nagykereskedésében

7801 MACKIE ST., Detroit, Mich.

Szuszog Palya

levele az ókontriba.

Kelt betses Levellem gyászton Pa. október 6-odikán szerettem egy lyó Párom bortsa tiszta szivemből kívánom, hogy lyó egészségbe tanájjon e za pár sor írásom, akit bánatomba irok, mer hogy a hicc megégette a lábomat, hát most ugy ülök itthun akártsak a kotlós tyuk. No, de azér ne busujj bortsánk merhogy három edletbe vagyok, hát gyün az betegségj furcba. Mondok most mán nem is igen sijetek vissza a sapba, mer arra való a zedlet, hogy fizessen.

Oszt karácsonyra küdök maj egy kis apró pézt ködmönre meg mézeskalácsra a gyerekeknek, de a zártány südöt fogjátok maj kukuricára, hogy jobb legyen a szalonnája meg a zsirja, mer mondok lehet, hogy tavaszra hazamék, hát szeretnék egy kis fájintot szalonnát enni, mer itt csak holmi szappant eszik a zember szalonna hejjet. Asztat irod, hogy a ház fedele jukas, hát mondok fódzkodasd be, de ne a Marci komával, mer az sose ott fódok, ahun kéne. A többit maj megírom később mer most gyünnek hozzám a beteglátogatók a zedlettül, hát még rám fogik, hogy nem vagyok beteg, mer dógozok. Hát igaz is, hogy a zírás nehezebb dolog, mind akármi egyeb.

Oszt most mán bézárom betses Levellem oszt csolkollak az gyerekekkel együtt, maradok szeretet hű párod az hideg sir bézártáig
gut bály PÁLYA.

KUTYA SZERENCSE

Hát csak kutya szerencséje van az öreg Dongónak, annyi szentigaz. Még az a jó, hogy nem talál valahol egy nagy darab aranyat, mert biztosan gyémánttá válnék a kezében. Azt mondja a pittsburghi konvención Babinesák Pál, a Dongó derék előfizetője, aki Flint környékén bueserkedik, hogy a mult "esikendékor" egy 18 fontos pulykával kereste az öreg Dongót Detroitban, de nem találta. Az öreg Dongó majd el-esett ijedtében és bizonyára ettől lett beteg a konvención. No, de Babinesák Pál biztatólag hozzátette, hogy ezidén egy természetesebb pulykával állit be Detroitba. Ámde ne felejtse el Babinesák uram, hogy ha újból eltéveszti a numerát, akkor be lesz perelve kacérkodás miatt.

STEINMETZ

Testileg törpe
Babszem Jankó volt,
Eszével mégis
Villámon trónolt...
Apró testében
óriás lélek
A pénz-istenhez
Nem állt cselédnek.
Kezéből a Halál
A legyürt villámot
Kikapta s aluszik
Teste örök álmot,
Am lelke ott nyargal
Minden villámláson,
Hogy a balga ember
Az arany-borjunál
Fénylőbbet is lásson.

MAGYAROM!

Halottak napján emlékezzenek meg rólad, ha ellopod a más Dongóját.

FÜSTÖLT SZALONNA.

Aki szereti a pörkölt disznóból, óhazai módra készült

FÜSTÖLT SZALONNÁT,

az ne feledje el, hogy a legfinomabb szalonna

VARGA J. JÁNOS

üzletében kapható Clevelandban. Rendelésre az ország bármely részébe küld ebből a finom szalonnából, amely után még az ujjait is megnyalja a magyar.

JOHN J. VARGA

9601 CUMBERLAND AVENUE,

CLEVELAND, OHIO.

Kit akar kihozatni az óhazából?

Ha valakit ki akar hozatni Európából, akkor siessen az AFFIDAVIT elküldésével, mert a jövő évi kvóta is hamarosan betelik.

Az affidavit ügyében forduljon teljes bizalommal

PÁL IMRÉHEZ

akinek affidavitjei eddig minden esetben sikeresek voltak.

PÉNZÉT ELKÜLDHETI ES HAJÓJEGYET IS VEHET NALA.

Ingatlanforgalmi irodáját mindenki elismeréssel említi.

9117 Buckeye Road, Cleveland, O.

Veterán Pesta

régi amérikási és Zöldfülü Marci

MMARCINK, hát gyűnnek mán a névnapok meg a disznótorok,, majcsak megéjjünk valahogy a télen, ahogy dukál is, mer a zijjen magunkfajta Amérikásiok mán csak nem halhatnak meg éhen ebbe a fájtos kontriba, a hol még a kerítés is kolbászbul van. A Kováts pléhbános urnál ojjan fájtos névnapot csináltak, amijet eddig még nem is láttam. Csak az vót a baj, hogy két kosira való virágot vittek, oszt pedig se megenni, se meginnya nem lehet. No, de Zábónál azér órajtosan odajálltunk a béré elébe.

Nagy most a zöröm, hogy itt van a Zapónyi geróf ur, hát bankvétázunk mindenfele cefetül osztég annyi lett itt hamarosan a jeles magyar, akártsak kutyába a bóha, de nem is csuda, mer mindegyik el akar vele dicsekedni, hogy eleven geróffal cseresznyézett egy tábul. Persze, ha valamit tenni kell, akkor ojjan szépen hallgatnak, akártsak a dinnye a fübe, mer aszondik, hogy ók mán igen belefárattak a magyar dógokba. Kutyá nagy demakraták egytül-egyig ezek a jeles magyarok, de ha a Zapónyi geróf ur leszavaltatná őket, hát hasra is esnének tán oszt kézzel is meg lábbal is szaválnának a Hasburgokra.

Oszt hogy nemsokára itt lesz a halottak napja, hát mondok el kék menni a temetőbe, mer mahónap mink is alóru szagójuk mán a füvet. Nem is marad mán csak itt-ott egy régi Amérikási, aki

még akkor gyűtt, amikor órajtosan belé kellett köpni a marokba oszt nem jártak a zemberek sejjem ingbe. De mondok ha ócsóbb is vót akkor a zing, de mán a sziv csak antul fájtosabb vót. Az órajtos magyar szivek idestova mán mind porrá válnak a temetőbe. No, de a temető legalább abbul jó, hogy ott mindenki egyforma lesz oszt senki se girárezhati el a férgeket. A temetőbe nem hányik egymás szemére a zemberek, hogy kinek van több pénze, vagy háza. A temetőbe csak jó emberek vannak, akiknek mán a nagy szárazság se fájt többet.

Mozogj mán Marcink, mer ugy neki keserettem, hogy muszáj valahol beköpni egy kis ködmönlevet, mer csak az tarti mán a magyarba a lelket.

HONFITARS!

A nagy tipli rázza ki belőled a be-tegeket.

W. H. SCHWARTZ Első magyar ügyvéd és hit-es közjegyző
Ohio államban, 512 Society for Savings épületében, Cleveland, O.
Telefon: Cuhahoga Central 3350-R.
Bell Main 5720.

PÁLFI ISTVÁN

501 S. YALE ST., DETROIT, MICH.
A magy. róm. kath. templom közelében.
Kapható nála mindenféle dohány, szivar és cigaretta. — Imakönyvek, szobrok és olvasók. Mindenféle karácsonyi ajándék és finom cukrok.

SOLTÉSZ JÓZSEF

SZÁRAZ SZALONJA

751 ANDERSON AVE., DETROIT, Mich.
Az ő szalonjában nézik a matyók a holdban muzsikáló Dávid királyt.

A "Dongó" képviselői

AURORA, ILL.: Fodor K. József.
ALPHA, N. J.: Márton József.
AKRON, O.: Prack János.
AKRON ÉS KÖRNYÉKE: Tóth Sándor.
ALLEN TOWN, PA.: Dravetz József.
ALLIANCE, O.: Szabó Károly.
BUFFALO, N. Y.: Naményi B. L.
BETHLEHEM, PA.: Nagy József.
BRIDGEPORT, CONN.: Rakatzky Mihály.
BARBERTON, O.: Gáspár István.
CLEVELAND, O.: Bazsó András; West Side: Kovách József.
CHICAGO, ILL.: Laky Béla.
COLUMBUS, O.: Kecán Sándorné.
E. CHICAGO, IND.: Naményi J. K.
DAYTON, O.: Bartos J. János.
DUQUESNE, PA.: Sáros M. J.
DANTE, VA.: Szabó István.
DAISYTOWN, PA.: Kocsis István.
EASTON, PA.: Beretsky Lajos.
FREDERICKTOWN, PA.: Szopó Ferenc.
GARY, W. VA.: Kotrocó L. György.
HOLDEN, W. VA.: Borbás Géza.
HOMESTEAD, PA.: Nagy József.
JOHNSTON CITY, ILL.: Légrády János.
KALAMAZOO, MICH.: Bodnár Pál.
LEECHBURG, Pa.: Vinczellér János.
LORAIN, O.: Simon András.
MT. CARMEL, PA. és környéke: Marosi György.
MILWAUKEE, WIS.: Kácsér Sándor.
MUSKOGON HEIGHTS, MICH.: Skrivanek Ferencé.
McKEESPORT, PA.: Lukács András.
NEW YORK: Demeter K. József.
NORTHAMPTON, PA.: Princz Lőrinc.
PHILADELPHIA, Pa.: Vónéki Imre.
PALMERTON, PA.: Vörösmarty János.
PEEKSKILL, N. Y.: Andorka Kálmán.
PASSAIC, N. J.: Tóth Pál.
PERTH AMBOY, N. J.: Orvez Imre.
RACINE, WIS.: Buzogány Péter.
ROEBLING, N. J.: Agócs József.
RANKIN, PA.: Belenszky János.
RICHMOND, IND.: Jakab Ferenc.
SOUTH BEND, IND.: Rudik J.
SCRANTON, PA.: Szabad Ferenc.
SHARON, Pa.: Kuti Tamás.
ST. CLAIRSVILLE, O.: Kovách János.
TOLEDO, O.: Horváth András.
TRENTON, N. J.: Oláh Mihály.
TONAWANDA, N. Y.: Szeles Sándor.
UNIONTOWN, PA.: Nagy János.
VINTONDALE, PA.: Gribóczky Lajos.
WELCH, W. VA.: Guttmann A.
WILLINGFORD, CONN.: Bényi Sándor.
WHITMANS, W. VA.: Nagy Miklós.
WISCONSIN ALLAM: Habram György.
YOUNGSTOWN, O.: Mihók Sándor.
ZEIGLER, ILL.: Handó Kálmán.

K I S S É S F I A

HATÓSÁGILAG ENGEDÉLYEZETT VÁGÓHIDDAL ÉS
KOLBÁSZGYÁRRAL EGYBEKÖTÖTT HUSCSARNOKA
8301 WEST JEFFERSON AVE., DETROIT, MICH.
PERZSELT SERTÉSEK EGÉSZBEN ÉS FÉLBEK KAPHATÓK!

Szafaládé, bécsi virsli, parizer, disznósajt, májas hurka és nyári szalámi legolesőbb napi áron.
Keresse fel modernül berendezett, tisztán tartott üzletünket és vegye igénybe pontos és figyelmes kiszolgálásunkat.

Muffol Miska

FŐBURDOS SZÁVALATAI

MINDENFELE nagy a panasz, de de azér cefetül mulatnak az emberek oszt a komédiákba annyi az ember, hogy ülést se lehet kapni. De hát úgy megszokták az emberek a panaszkodást, akárcsak a cigány lóva a koplalást.

A zegyik veszett homsztedi miszisz meg igen megkivánta a kendibül való lovacskákat, akiket a stórba árulnak. Meg is lökdöste a vezérburdost, hogy hozzon neki kis lovat, mer igen kíváni. A bodi el is indult, hogy kerit lovacskákat, de utközbe betért valahová oszt órajtosan beszédett a nerángass-bul. Mikor oszt ki vót válogosítva, hát csak elindult lovacskájaér oszt egy hejjen meglátott egy lovat, amejik mellett csikó is vót. No, gondóta magába eszt a kis lovat megveszem a miszisznek. Meg is vette a csikót 25-öt tallérér a szerb boditul oszt hazavitte. A miszisz nem vót otthun, hát így a bodi bezárta a csikót a miszisz ruhás kabettyába, maga meg lefeküött. Mikor másnap reggel a miszisz felkelt oszt bement a kabetbe, hát elürül csunyán püspökfalaton rugta a csikó. A miszisz elájult az ijeccségtül, oszt mikor magáho gyüött, hát ordított, mind akit nyuznak. A burdosok összeszalattak, felvették a misziszt, a csikót meg kivitték a kabetbul. Hamarosan kisült, hogy a csikót a vezérburdos zárta a kabetba, oszt a miszisz raduvéba kiatta a tájmot a csikónak meg a bodinak aki visszavitte a kis horszit a szerb bodinak, de az nem akarta visszavenni. Cszt azóta a bodi dugva tarti a csikót a füves kertbe, csak lopva visz neki ennivalót, mer igen fél a miszisztül. Hát így járjon a zember a misziszek kedvébe.

Tolidóba meg a bodi összehorgolt a kicsin előtt a miszterrel oszt igen fogdosták egymáson a lajbit. De eccer csak kigyüött a miszisz a seprünyéllel oszt kente a bodi derekát cudarul. A bodi policokér ordított, de biz azok nem gyüttek. Szerencsére arra ment a miszter Bodák oszt ő mentette meg a bodit a gyorstüzelő elől.

De elég is lesz mán ebbül ennyi, mer rám izent a zegyik miszisz, hogy ha nem jelentkezek leportra, hát kicsászol. No, mondok, mán asztat csak nem állom, hogy ijjen szégyen érjen. Nosszeri!

ALKALMI JÓKIVÁNSAGOK

Csak a halottak napján ismerjék el az érdemeidet.

Szedjenek szét darabokra, akárcsak Németországot, ha magadon kívül nem törődöl senki mással.

Fogj te kezet egy eleven gróffal és azután ráházzák be a kezedet.

Hetekig maradjon begyedben a konvenció.

A Drozdy-előadásáról kísérjen ki téged a nagybotos vőfély.

Az utolsó ítélet napján add csak elő azt a három beteget, amit eltagadtál a Dongótól.

Légy te elnök és mégse légy te elnök.

Lagzit tartson benned a nyavalya és kelljen neked vicceket faragnod.

Az legyen az utolsó pénzed, amit elloptál a Dongótól.

MILLIÓK JÓ SZOMSZÉDJA

Október 29-én kezdődik Detroitban a Community Fund rendes évi gyűlése és november 5-éig tart. Ez évi előirányzat \$2,500,000 és 71 intézmény várja ettől a segítséget. Ezen szervezet magában foglalja a kórházakat, klinikákat, bölcsődéket, árvaházakat, nyomorék gyermekek és aggok otthonát, továbbá minden védő és tanító egyesületeket.

Az elmúlt évben 33,231 asszony és leány nyert orvosi és szülészeti segítséget. Ily védő egyesület által 1,176 aggot helyeztek el, 362,022 beteg és nyomorékról gondoskodtak; 214,607 magán egyén nyert támaszt; 53,329 árva és elhagyott gyermeket helyeztek el; 162,764 bevándorolt nyert oktatást az ingyen felvilágosító irodák által. Több mint 40 nemzetiség embereinek szolgált egyik, vagy másik uton. Az ön nemzetisége is számosan képviselve volt.

Adj szívesen, amit tudsz és mutasd meg, hogy jó szomszéd vagy magad is.

Dr. FARKAS GÉZA

5000 DOLLAR BIZTOSÍTÉK
AZ ÁLLAMNÁL

Magyarországi és itteni peres ügyek gyors és pontos elintézése. Pénzküldés, jogi tanács és hajójegy.

FORDULJON HOZZAM BIZALOMMAL.
1958 Genesee Street, Toledo, Ohio.

PITTSBURGH BEVÁSÁRLÁSI KÖZPONTJA

Erezze magát otthonosan, bármit vásároljon is magának, vagy családjának. A "THE BIG STORE" kényelmet biztosít Önnek, mert magyarul előzékenyen beszélő elárúsítók állanak rendelkezésére, aikk önnel vásárolnak a "THE BIG STORE"-ban, segítenek önnek kiválasztani akármit is, amit csak óhajt és elvezetik önt abba az osztályba, amelyikben az óhajtott portéka van.

Ön bizonyára tudja azt, hogy mikor a "THE BIG STORE"-ben vásárol, a legnagyobb és legfinomabb választékot talál BUTORBAN, SZÖNYEGBEN, LINOLEUMBAN, EDÉNYBEN, HÁZIBERENDEZÉSBEN, férfiaknak, nőknek és gyermekeknek való ruhákban, azonkívül cipőkben, rőfös árúknak, alsóruhákban, ékszerben, kufferekben, sport eszközökben és egyáltalán mindenben, amire házának, vagy családjának szüksége van.

KAUFMANN'S

"THE BIG STORE"

5th AVE. SMITHFIELD & DIAMOND STS.

PITTSBURGH, PA.

NE FELEDJE: A Magyar Osztály a Basement-ben van, az 5-ik Avenuei bejáratától jobbra.

Budapesti humor

IVÁNYI-GRÜNWARD BÉLA, a kiváló festőművész Balatonszemesen nyaralt és mert dolga akadt Pesten, hát feljött és dolga végeztével természetesen ellátogatott a Fészek klubba. A Fészek-ben az a szokás, hogy a vendégek egy cédulát kapnak a ruhatárban, a pincér arra jegyzi fel az elfogyasztott ételek és italok árát, távozáskor aztán a kasszánál mindenki fizet.

Iványi-Grünwald Béla azonban a szórakozott emberek közé tartozik és elfelejtette a jegyzéket beváltani. A jegyzék valahol ott lapult a mellénye zsebében, nem is találta meg csak Szemesen, mikor már visszaérkezett.

Nyolcszáz koronát tett ki a számla s a művész kétségbeesetten állapította meg a mulasztást, nagy lelkiismeret-furdalásai voltak és a szó szoros értelmében nem tudott aludni éjszaka. Fia, a "kis Béla" annál nyugodtabban aludt, de nem sokáig, mert apja felverte az ágyban:

— Béluska, reggel utazol Pestre.
— Igenis apám, de miért?

A művész elmondta neki a ki nem fizetett számla történetét s apa és fiu kölcsönösen belátták, hogy nincs más mód az elintézésre, minthogy a kis Béla hajnalban elutazik és kiegyenlíti az adósságot. Iványi-Grünwald 100,000 korona utiköltséget adott át a fiúnak, mert — szerinte — a mai bizonytalan gazdasági viszonyok között nem szabad 800 koronával adósnak maradni a szegény pincéreknek...

Siófoki nyaralók hozták magukkal Pestre a következőt:

Két tőzsdeügynök beszélget a strandon.

— Hallotta, hogy Siófokon három templom épül?

— Ne mondja...

— Bizony isten. Egy katolikus, egy református...

— És a harmadik?...

— És egy harmadik — a fürdővendégeknek...

A villamosban baj van. A kalauz veszekszik az egyik utassal. Ha pedig a kalauzok veszekednek, annak mindig hangos kiabálás a vége. A mi kalauzunk sem szégyellte magát és válogatás nélkül vágta a gorombaságokat az utas fejéhez.

Az első állomásnál az utas leszállt és valaki gunyos mosollyal mondta a bátor kalauznak:

— Meglátja ebből baj lesz. Látásból ismerem azt az urat. Nagytekéntélyű befolyásos ember...

— Ugyan kérem, — legyint a kalauz kicsinylően a kezével — még szabadjegye sines neki...

A mama napfürdözik a strandon és aludni szeretne. A kislánya azonban folyton kérdésekkel moleztálja.

— Ha nagy leszek, nekem is olyan ruhám lesz, mint neked?

— Ha jól viseled magad.

— Nekem is lesz olyan piros festékem, amit rákenhetek a szájamra?

— Ha jól viseled magad.

— Velem is fog a doktor ur a vizben hancurozni?

— Ha jól viseled magad.

— És én is olyan kövér leszek, mint te vagy mama?

Egy ur a szomszéd homokból megszólal:

— Ha jól viseled magad.

MAGYAROK, FIGYELEM!

Aki nem akarja gépkocsiját tönkre tenni, úgy nézzen be Toledóban

STEPHÁN ANDRÁS

gasoline-állomására és töltsse meg ott a gépét valódi Hi-Speed gasolinenal. A legfinomabb Pennsylvaniai OLÁJ nála van.

A gépet is kitisztítják és rendbe hozzák.

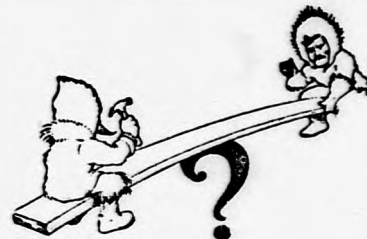
3onsaul and Front Street sarak
TOLEDO, O.

NEM ÉRDEMES

Arról tanácskozik a községi képviselőtestület, hány részvényt jegyezzen a tervezett helyiérdekű vasut alapítóinak ivén? Többen egyáltalán tudni sem akartak róla, mert sokalták az építés költségét, de néhányan mellette voltak.

Végre megszólal Fekete Nagy András uram is, akit a falu bölcsének tartanak.

— Azt mondanám, hogy a vasutat igenis építsék meg, mert szükséges. De azt hallom, hogy egyelőre csak egyszer akarják járatni napjában. Hát ugy gondolom, hogy akkor olcsóbban is megépíthetik és addig, amíg napjában csak egyszer jár a vonat, nem érdemes azokat a drága sineket lefektetni!...

MAGYAROM!

Szörösödjék meg a nyelved, ha potyán olvasod a Dongót.

PETRÁS LAJOS

ügyvéd, városi tanácsos.

Irodái:

1039 GUARDIAN BUILDING
8915 BUCKEYE ROAD

Telefon: Main 2327. — Central 710.
Lakás telefon: Princeton 2408-W.

WEISS MÓR

HAZAI ÓRÁS és ÉKSZERÉSZ
THE JEWELER

7902 West Jefferson Avenue,
Detroit, Mich.
ELAD NAGYBAN ÉS KICSINYBEN.

Schwartz B.

2825 EAST 79TH STREET,
CLEVELAND, OHIO.

Hajójegyek minden vonalra.

Pénzküldés a világ minden részébe.

JOGI TANÁCS ÉS KÖZJEGYZŐI
ÜGYEK ELINTÉZÉSE.

Szót kérek!

JELEZTEM a Dongó előző számában, hogy a pittsburghi konvenció és az ott kapott nyavalya miatt késett el a Dongó. A konvenció utóhatása még most se szűnt meg teljesen és azért kérem az előfizetők szíves elnézését. Azon leszek, hogy hamarosan rendbe jöjjünk. Kérem a türelmetleneket, hogy előlegezzenek egy kis jóindulatot, mert a Sors ellen még az öreg Dongó is hasztalanul rugdalózik. Alig jöttem haza a konvencióról és nagybetegen nekifeküdtem a munkának, amikor Clevelandba szoltítottak az apám halálos ágya mellé. És el kellett mennem, mert a Halál nem ismer kifogásokat s nem törődik az emberek türelmetlenségével.

Ez a szomorú eset újabb akadályt gördített utamba, amely pedig állandóan tele van mindenféle akadály: De hát ilyen ez a parádés élet; a költő szerint "jajgatunk s kacagunk, de a Halál azt mondja: csitt!"

Az emberek legnagyobb része mindazonáltal úgy él és úgy cselekszik, mintha csak örökké tartana ez a földi élet. Marakszunk és veszekszünk, rohanunk a pénz után és kiszedjük az egymás veséjét a pénz miatt, pedig mindez hiábavaló, mert a Halál ugyanis mindnyájunknak odasugja egyszer a "csitt"-et. Ha a földi emberek a gyűlölködés helyett segítenék egymást, akkor kellemesebb lenne a földi élet és sokat veszítené borzalmasságából a kikerülhetetlen Halál.

Amerre jártam az utóbbi időben, mindenfelé azon panaszdotak a jóindulatu emberek, hogy nagyon megváltozott az amerikai magyarság, amely pedig úgy anyagi, mint szellemi tekintetben nagyot haladt az utóbbi tizenöt esztendő alatt. Ha huszonöt esztendő előtt ilyen erős, ilyen előrehaladott lett volna az amerikai magyarság, mint a mostvaló időkben, akkor csodákat lehetett volna elérni a magyarokkal. Most azonban minden erőnk mellett ránk rogyott a tehetetlenség, mert elvesztettük a szívünket. All ez különösen azokra nézve, akik megvagyonosodtak s akiknek nagy része csak önmagával törődik.

Vannak ugyan közöttünk nagyon jóindulatu emberek, akik kaphatók minden jóra és nemesre, de lassankint ezek is félre állanak a nagy közönyösség miatt. Így azután mindjobban magára marad a nagyszámú amerikai magyarság, amely a régi magyar mondás szerint csak "küzködik, mint a káposzta hus nélkül."

Sokfelé szóba hozták jóindulatu, lelkes emberek, hogy föl kellene rázni az amerikai magyarságot és össze kellene hozni országszerte azokat a jóindulatu és dolgozni szerető magyarokat, akik vérző szívvel látják ezt a tespedést, ezt a lassu halódást. Igazuk van ezeknek az embereknek, csak az a nagy kérdés, hogy ki vállalkozzék erre a nagy munkára? Mert akik megtehetnék, azok többnyire napi gondokkal küzdő, szegény emberek, akik pe-

dig akár érdem szerint, akár pedig érdemetlenül megvagyonosodtak, azok nyugodtan pihennek a dollárokon és nem érdekli őket semmi más, mint a dollár. És aki nem szegődik hozzájuk azért, hogy még nagyobbra rakhassák a dollár-hegyeket, azokat kivetik "a külső setétségre, ahol sirás vagyon és fogak csikorgatása."

Szomorú állapotok ezek s a jóindulatu magyarok kétségbeesetten várják az új Messiást, aki elővegye a korbácsot és kiüzze a szemforgató farizeusokat s a pénzváltókat. De ki vállalkozzék a Messiás szerepére, mikor a költő szerint "százszor átkozottak a magyar Messiások."

KEMÉNY GYÖRGY.

HALOTTAK NAPJÁN

Rohannak az élők,
Pihennek a holtak;
Nekik már az mindegy:
Mik voltak, kik voltak.
Civódó élőknel
Százszor boldogabbak
Temetőn a holtak.

JÓRAVALÓ MAGYAROK

Ujabbán a következő jóraivaló magyarok szereztek előfizetőket a Dongónak:

Bazsó András Cleveland, Nagy József Bethlehem, Klein Lajos Alliance, Novák Ferenc Detroit, Tóth Pál Passaic, Soltész József Detroit, Mihók Sándor Youngstown, Dravetz József Allentown, Jakab András Johnstown, Bartek János Pittsburgh, Laky Béla Chicago, Szabad Ferenc Scranton.

Fogadják a Dongó köszönetét.

JÖN A HIDEG

és ajánlatos, hogy legyünk ellátva jó minőségű

KÁLYHÁKKAL

Mindezekből a legnagyobb raktárt tartjuk, a legjobb minőségűek a legjutányosabb ár mellett.

Jöjjön és győződjön meg személyesen állításainkról.

Teljes választék úgy ke-ményszemes, mint puhaszemes kályhából, amelyekért teljes jótállást vállal úgy gyár, mint a

GEGUS TESTVÉREK

VAS- ÉS FESZTÉK KERESKEDESE

8130 W. JEFFERSON AVE.

Szükség esetén telefonáljon:
CEDAR 1184.

A megvett árut házhoz szállítjuk! Azonfelül teljes választék a legjobb minőségű hordókból és befőttes üvegekből.

TALÁNY

MI EZ?

A megfejtés díja: egy szép könyv.
A megfejtés beküldésének határideje: 1923 november 20.

A szeptember 15-iki számban közölt talány megfejtése:

KÖDMÖNLÉ

Helyes megfejtést küldtek be a következők:

Korponay Mariska, Liszák Andrásné, Gregus Ferené, Nemes József, Györffy Lajosné, Suhaj István, Kuhár András, Belenszky Péter, Praek Ádám, Gutassy Istvánné, Vörös Mártonné, Czomba József, Solyom János.

A jutalmul kitűzött könyvet Nemes József (Heilwood, Pa.) nyerte meg.

TUdTÁRA ADATIK

minden anyaszülte hátralékosnak, hogy már nagyon elfogyott az öreg Dongó türelme és azért jó lesz beszámaztatni azokat a betegeket. A napokban minden hátralékos kap majd egy üzenetet és akiben még erre se mozdul meg a lélek, hát azt mozgassa meg a legnagyobb "indsaj". Akik beküldik emberséggel a 3 beteget, azok egy magyar ezer koronás bankót kapnak ráadásul, akik pedig továbbra is csak potyán akarnak olvasni, azok azt kapnak, amit Laci kapott a vármegyén.

MAGYAR
TEMETKEZÉSI
VÁLLALAT
ÉS KOPORSÓ RAKTÁR

Temetéseket elvállal a legfényesebbtől a legegyszerűbbig a legjutányosabban

BICZÓ FERENC
8027 W. Jefferson Ave.
DETROIT, MICH.
Telefon: CEDAR 175

Detroiti apróságok

TOLEDOBÓL átrándultak egy páran a baseball játékot megtapasztalni és a játék végén erősen érdeklődtek a canadai holdvilág után. Mikor már alaposan kisütött a holdvilág és meleg lettek a fülek, szörnyen szurta begyüket a nóta. Cigány is kerülközt hamarosan és a háztető is belerendült a nótába, hogy aszongya "én felém is hajladozott, mosolygott egy rózsza." Az utcán járkáló rendőr egy darabig csak türte a hajladozást, de azután ő is megsokalta a dolgot és betelefonált a nagy kocsiért, amin a polgárjelölteket szállítják. A toledo vendégeket barátságosan betessékelték a kocsiába és másnap kétszáz dollárt fizettek koponyánkint a nagy hajladozásért. Az egyikből kitört a keserűség, hogy aszongya "no, ennyiért mindjárt egy kertet is vehettünk vóna."

Három detroitai bodi felcsapott vállalkozónak. Házfestést és papirozást vállaltak a bodik. A festés még csak ment volna valahogyan és egyelőre a házoldalon maradt a festék, de a papirozással már nagyobb baj volt, mert a papir a Pilátusnak sem akart megmaradni a falon. Végre is elkese-redésükben odaszegezték a papírt a derék vállalkozók.

Egyik bodi a papirgyárból hűségesen hazahordta a fűrészport, ami visszamaradt a papirgyártásra használt fából. A bodi ugyanis leleményes ember és úgy gondolta, hogy a fűrészport megeteti a disznóval, hátha valami jó erős "pakundecli" papir kerül ki belőle és akkor majd ő is papirgyárat nyithat. A kísérlet azonban nem sikerült és a bodi azóta nem hordja haza a fűrészport.

FÖLDIKÉM!

Tapossanak meg, mint a hordós káposztát, ha potyán olvasod a Dongót.

A Dongó postája

M. V. Igaza van, addig kell ütni az újságost, amíg meleg.

K. Z. Kivánjuk magának, hogy üljön végig egy két hetes konvenciót, sőt üljön többet, sokkal többet.

H. V. A Dongó nem arra való, hogy abban egymást boszantsák az emberek. A tréfákat köszönettel vesszük, de a személyeskedéseknek nem adunk helyet.

M. N. Ha olyan nagyon jó dolog újságosnak lenni, hát csapjon fel maga is újságosnak, majd akkor megtapasztalhatja azt a jó dolgot.

N. J. A dolog jóizü és kidongjuk.

H. L. Az ezresekből kaphat mindenki, aki beküldi a 3 beteget a Dongóhoz. Toronyórát láncostól egyelőre nem adhatunk.

Mérges. A harag nagyon árt a szépségnek, azért ne haragudjék. Az öreg Dongó már maga helyett is haragudo: a Dongó késése miatt.

V. K. Muffol Miska gondjaira bízunk.

K. E. Csak nem kívánja azt, hogy az öreg Dongó 32 dollárt fizessen azért, hogy megkaphassa a maga három betegét.

N. M. Legyenek magának olyan kollegái, mint az öreg Dongónak vannak.

Több dolgról máskor szólunk.

ÉRTESÍTÉS

Homer City (Pa.) és környékén Chernay János, az öreg Dongó földije, volt szives elvállalni a Dongó beteglátogatását. Hát nem kell tőle sajnálni azokat a betegeket.

AMERIKAI POLGÁR 2 HÉT ALATT
Elkészítjük, írásbeli garancia mellett, saját otthonában, Polgár-Papir kiváltásához. Irjon azonnal bővebb felvilágosításért

The UNIVERSAL INSTITUTE (38a.)
235 W. 108th ST., New York City.

ROPOGÓS EZRES

járul mindazoknak,
:: akik beküldik ::

1923 november végéig

legalább egy évi elő-
fizetésük a Dongó-
hoz és mellékelnek
2 centes bélyeget az
:: előfizetéshez ::

*A magyar ezer koronásra
számot tarthatnak úgy a
régii, mint az új előfizetők.*

A Dongó előfizetési ára egy évre

3 dollár

Az előfizetést tessék erre a címre küldeni:

Dongó

1060—25 STREET — DETROIT, MICH.